

13

Stemming motie Invoeringswet Omgevingswet

Aan de orde is **de stemming over een motie**, ingediend bij de behandeling van het wetsvoorstel **Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**,

te weten:

- de gewijzigde motie-Nooren c.s. over verplichte opstelling van participatiebeleid (34986, letter AA, was letter X).

(Zie vergadering van 28 januari 2020.)

De voorzitter:

Aan de orde zijn de stemmingen. Ik heet de minister voor Milieu en Wonen, die namens de regering bij de stemmingen aanwezig is, nogmaals van harte welkom in de Eerste Kamer.

Ik meld u dat mevrouw Nooren, die ik niet zie, heeft verzocht om de stemming over haar motie voorafgaand aan de stemming over het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet te laten plaatsvinden. Kan de Kamer zich daarin vinden? Dat is het geval. Dan stemmen wij allereerst over de motie op stuk nr. 34986, met de letters AA, de motie-Nooren c.s. over verplichte opstelling van participatiebeleid.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer **Janssen** (SP):

Voorzitter, dank u wel. Meteen maar vooraf, over het geheel.

De voorzitter:

Dat is akkoord.

De heer **Janssen** (SP):

Voorzitter. Soms ontstaan er ideeën die wellicht met de beste bedoelingen zijn begonnen, maar die na tien jaar in een drama eindigen. En de uitvoering van de Omgevingswet is wat ons betreft dan ook niet voldoende geborgd, het Digitaal Stelsel Omgevingswet is onvoldoende ontwikkeld en de doorontwikkeling is nog een open einde, zowel inhoudelijk als financieel. Er zijn luide, duidelijke en ernstige waarschuwende signalen van advocaten, de rechterlijke macht, de Nationale ombudsman en de Raad van State, om er een paar te noemen. De gevolgen van het negeren van dergelijke signalen, die we eerder hebben gehoord, hebben we moeten ervaren met het Programma Aanpak Stikstof. En we hebben als fractie ook nog gekeken of er met moties en toezeggingen wellicht nog een werkbare wet te creëren zou zijn, maar wij zijn tot de conclusie gekomen dat de tekortkomingen van deze wet zo fundamenteel zijn,

dat moties wat ons betreft als een druppel op een gloeiende plaat zouden verdampen. Ik wil daarom nogmaals herhalen dat, ook na de stemming van vandaag, richting het KB, wat ons betreft "ooit" ook nog "nooit" kan worden.

Voorzitter. Alles afwegend oordelen de leden van de SP-fractie negatief over het, wat ons betreft, bestuurlijke en juridische monster dat gaandeweg in de jaren is gecreëerd. En daarom zullen de leden van de SP-fractie tegen de Invoeringswet stemmen, en zullen wij toch vóór de motie stemmen, ondanks dat wij denken dat die slechts een beperkte werking zal hebben. Dank u wel.

De voorzitter:

Dank aan meneer Janssen. Het woord is aan mevrouw Moonen.

Mevrouw **Moonen** (D66):

Voorzitter. De fractie van D66 heeft veel kritische vragen gesteld over de Omgevingswet. De minister heeft in het debat veel vragen beantwoord en een aantal toezeggingen gedaan die cruciaal zijn voor onze fractie. Het betreft allereerst de toezegging dat de minister in een brief aan de Tweede Kamer over de Nationale Omgevingsvisie zal aangeven hoe zij deze visie meer richtinggevend zal maken. Ook is er de toezegging dat de minister bij de jaarlijkse monitoring door een onafhankelijke commissie zal monitoren hoe de balans tussen beschermen en benutten in de praktijk uitvalt, en hoe de ervaringen zijn met de rechtsbescherming. Die zijn voor onze fractie belangrijk.

Wij steunen de motie van mevrouw Nooren over participatie. Die is ook in lijn met de eerdere inbreng van D66. Wij voegen daaraan graag toe dat D66 er een voorstander van is om daarbij te werken met het Social Impact Investment, het SIA, een internationale investmentnorm.

Voorzitter. Alles overziende, en in het bijzonder gelet op de procedure die we hebben afgesproken over het koninklijk besluit, waarin ruimte zit om het tempo van invoering te bepalen, zal de fractie van D66 instemmen met deze Invoeringswet Omgevingswet.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan mevrouw Kluit.

Mevrouw **Kluit** (GroenLinks):

Voorzitter. We leven in wonderbaarlijke tijden. Ik sta hier als de woordvoerder van een partij die het afgelopen jaar veel verantwoordelijkheid in de schoenen geschoven heeft gekregen. Wij zijn verantwoordelijk gehouden voor de PAS, voor de stikstofaanpak, voor de milieucrisis en voor de klimaatproblemen. Dit alles leidt ertoe dat GroenLinks met enige regelmaat doodsverwensingen krijgt, vooral ook aan het adres van onze partijleider. De werkelijkheid is natuurlijk dat GroenLinks niet verantwoordelijk is voor het beleid dat we voeren. Vaak waren wij tegen deze wetten. De kabinetten-Rutte hebben deze problemen veroorzaakt. Wij hebben steeds gewezen op de fundamentele inconsistentie

van de PAS en op het feit dat mensen moeten kunnen meedoen met de wetgeving, alsook dat dit investeringen vraagt. Ook deze keer, bij de Invoeringswet, hebben wij ons best gedaan om ons de materie eigen te maken en geïnformeerd te raken.

De voorzitter:

Mevrouw Kluit, mag ik u vriendelijk verzoeken om de stemverklaring heel kort te houden?

Mevrouw Kluit (GroenLinks):

Er zijn veel signalen geweest in het proces van de Omgevingswet die niet geadresseerd zijn. Het gaat dan over het rapport van de Raad van State, de Ombudsman en vele anderen, die wat ons betreft onvoldoende een plek hebben gekregen. Het proces in deze Kamer verdient wat ons betreft dan ook allesbehalve een schoonheidsprijs. De vragen zijn soms niet of half beantwoord. We hebben vandaag een wetgevingstraject gehad dat erdoorheen is gejaagd. We zitten hier voor de zorgvuldigheid en waarlijke toetsing op punten van uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en rechtsstatelijkheid. We moeten ons werk beter gaan doen om te voorkomen dat we weer een wet goedkeuren zoals de PAS. GroenLinks zal tegenstemmen. Wij zullen ons best blijven doen om het wetgevingsproces te volgen en ook te verbeteren. Ik vraag mijn collega's om, als ze vandaag voorstemmen en als over een jaar of vijf de eerste problemen van deze wet zich misschien voordoen, dan naar voren te treden en zelf uit te leggen waarom ze voor de invoering hebben gestemd, waarbij zij dan niet kijken naar de Europese Unie, naar de rechters of naar GroenLinks.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Kluit. Mag ik de leden nogmaals vriendelijk verzoeken om, conform het gebruik en het reglement van orde, de stemverklaringen echt heel kort te houden? Meneer Nicolai, bent u de volgende?

De heer Nicolai (PvdD):

Voorzitter. Ik kan inderdaad heel kort zijn. Het gaat om een wet die eigenlijk iedere burger aangaat. Ik zou bijna zeggen dat als we nu over het huwelijksrecht of het echtscheidingsrecht zouden praten, het allemaal heel dichtbij zou zijn. Maar de Omgevingswet is ook heel dichtbij, want het gaat om ieders directe omgeving. Ik heb in mijn diverse betogen al genoeg aangegeven dat onze fractie het een volstrekt ondoordachte wet vindt. Er liggen van de Raad van State, de Raad voor de rechtspraak, enzovoort allerlei erg negatieve adviezen. Het feit dat ik een hoofdelijke stemming heb gevraagd, houdt er verband mee dat ik vind dat we ons allemaal, ieder persoonlijk, zeer bewust moeten zijn van wat we met deze wet gaan aanrichten. Ik wil iedereen op zijn morele en ethische houding aanspreken en zeggen: je toetst hier als Eerste Kamer aan de rechtmatigheid, de uitvoerbaarheid, enzovoort. Laten we geen politieke toetsing doen, maar laten we goed kijken wat we aanrichten. Ik stem dus tegen.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, mijnheer Nicolai. Zijn er nog andere stemverklaringen? Mevrouw Klip.

Mevrouw Klip-Martin (VVD):

Voorzitter, dank u wel. Participatie is een cruciaal onderdeel van het nieuwe Omgevingswetstelsel en de VVD ondersteunt dat van harte. De VVD kiest daarbij voor een zeer terughoudende opstelling ten aanzien van het wettelijk vastleggen hoe participatie eruit zou moeten zien. In het debat op 28 januari zijn veel zorgen geuit over de verantwoordelijkheden die bij gemeenten komen te liggen. Als VVD hebben wij vertrouwen in de gemeente als eerste overheid in ons staatsbestel en als ruggengraat van onze representatieve democratie. Maar dat gaat niet vanzelf. Kennis en ondersteuning zijn daarbij van groot belang. De motie van mevrouw Nooren geeft gemeenten en ook provincies en waterschappen een extra steuntje in de participatierug. Om die reden zal de VVD-fractie de motie-Nooren steunen.

De beide moties van de Partij voor de Dieren zal mijn fractie niet steunen, waarbij voor de motie-Y voor de VVD-fractie geldt dat het inbouwen van een conformiteitsverklaring niet nodig is, gelet op de zich ontwikkelende jurisprudentie van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State.

Tot slot, voorzitter. Wij zijn tevreden met de toezeggingen van de minister namens de regering aan alle andere fracties, ook aan de VVD-fractie. Wij zullen voor de Invoeringswet van de Omgevingswet stemmen. Maar zoals vanmiddag ook aan de orde kwam: het is een levend document en de invoering van dit nieuwe rechtstelsel is een proces. Wij gaan er dus van uit dat wij elkaar nog zullen treffen over dit onderwerp.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Klip. Zijn er nog andere leden die een stemverklaring wensen af te leggen? De heer Rietkerk.

De heer Rietkerk (CDA):

Dank u wel, voorzitter. Allereerst de gewijzigde motie-Nooren. De fractie van het CDA hecht aan kennisgeving en participatie. Momenteel is het wetsvoorstel versterking participatie op decentraal niveau in consultatie. Het is zowel voor inwoners als voor initiatiefnemers van belang om inzicht te hebben in de eisen die overheden aan participatie stellen. De gewijzigde motie richt zich met name op gemeenten, provincies en waterschappen. Het CDA heeft in het debat aangegeven dat dit wat ons betreft ook voor het Rijk geldt, zodat ook de nationale belangen door de Tweede Kamer der Staten-Generaal van participatie worden voorzien. Daarmee leggen we niet vanuit Den Haag zaken op, maar laten we het aan de bevoegde organen. Dat betekent dat de CDA-fractie voor de gewijzigde motie-Nooren zal stemmen.

Als het gaat om de motie-Nicolai (34986, letter Y): volgens het CDA is het inbouwen van een conformiteitsverklaring

niet nodig, gelet op de jurisprudentie van de Afdeling rechtspraak. We zullen dus tegen die motie stemmen. Evenzo stemmen wij tegen de motie-Nicolaï c.s. (34986, letter Z).

Gelet op de toezeggingen van de minister zal de CDA-fractie voor de Invoeringswet Omgevingswet stemmen.

De voorzitter:

Dank u wel, mijnheer Rietkerk. Wenst een van de andere leden nog een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval.

We stemmen bij zitten en opstaan.

In stemming komt de gewijzigde motie-Nooren c.s. (34986, letter AA, was letter X).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PVV, het CDA, GroenLinks, D66, de SP, de PvdD, de PvdA, de ChristenUnie, de SGP, FvD, de VVD en 50PLUS voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van Fractie-Otten ertegen, zodat zij is aangenomen.